

VÄLJAÕPPE
JUHEND

Politsei põhiõigustepõhine väljaõpe

Politsei koolitajate juhend

4. lisa. Harjutused

Lisa käsiraamatu „Politsei põhiõigustepõhine väljaõpe. Politsei koolitajate juhend“ juurde (ISBN 978-92-9491-788-1).

Kaanefoto: © Shutterstock

FRA – EUROOPA LIIDU PÕHIÕIGUSTE AMET

Schwarzenbergplatz 11 – 1040 Viin – Austria

Tel +43 158030-0, faks +43 158030-699

fra.europa.eu – info@fra.europa.eu

facebook.com/fundamentalrights

linkedin.com/company/eu-fundamental-rights-agency

twitter.com/EURightsAgency

4. lisa. Harjutused

4. lisa annab ülevaate sellest, kuidas teised politsei koolitusasutused inimõigustealast koolitust läbi viivad. Iga harjutuse lõpus on esitatud asjaomaste koolitajate kontaktandmed, juhuks kui soovite saada tegevuste kohta rohkem teavet.

SISUKORD

1. harjutus. Positiivse meetme juhtimise kava – seminari avamine.....	2
2. harjutus. Individuaalsed vestlused	4
3. harjutus. Politseiametnike inimõigustealane koolitus natsikuritegude ajaloolistes toimumiskohtades. Politseitöö praegu ja minevikus.....	8
4. harjutus. Stsenaariumikoolitus	13
5. harjutus. Mitmekesisuse koolitus	17
6. harjutus. Kultuuridevaheline suhtlus – töö teistest kultuuridest pärit inimestega	21
7. harjutus. Inimõiguste ja terrorismivastase võitluse programm.....	24
8. harjutus. Homo- ja transfoobiast tulenevad vihakuriteod	26

1. harjutus. Positiivse meetme juhtimise kava – seminari avamine

Mis on keskne teema?	Algus on kogu seminari seisukohalt ülioluline. Tähtis on saada üle negatiivsetest ootustest ning panna alus konstruktiivsele ja avatud arutelule.
Millised on peamised koolitusmõtted?	Hoiakud
Millised on eesmärgid?	<ul style="list-style-type: none"> • Luua positiivne õpikeskkond. Teha osavõtjatele selgeks, et kriitilisi seisukohti saab avaldada ka häbimärgistamise ja hukkamõistmiseta. • Selgitada seminari peamisi põhimõtteid, nagu austus, avatus ja ausus. • Teha selgeks, mis vahe on inimesel ja tema tegudel.
Kes kuuluvad sihtrühma?	Politseiametnikud sõltumata auastmest ja ametikohast
Harjutuse kirjeldus.	<p>Valmistage ette neli pabertahvli lehte. Igale lehele kirjutage üks väljend (ei ole eelarvamusi / on eelarvamused / kui ma kuulan / kui ma ei kuula).</p> <p>Jagage osavõtjad nelja töörühma ja paluge igal rühmal tuua etteantud teema kohta näiteid. (Kui Teil pole eelarvamusi, kuidas see kursusel avaldub? Kui Teil on eelarvamused, kuidas see kursusel avaldub?) Iga töörühm tegeleb ainult ühe teemaga.</p> <p>Tehke töörühmade näidetest kokkuvõte (nt: kui mul ei ole eelarvamusi [---], ma kuulan, ma osalen, ma austan teisi) ja täiendage seda osavõtjate arvamustega. Kirjutage näited pabertahvlile.</p> <p>Alustage arutelu küsimusega: „Miks on mõnel inimesel eelarvamused?“ Tehke osavõtjate kogemustest ja arvamustest kokkuvõte.</p> <p>Lõpetage arutelu mõttega, et inimeste käitumise ja suhtumise põhjused on seotud peamiselt nende kogemustega, tehes kindlasti vahet inimese ja tema tegude vahel.</p> <p>Tuletage seda põhimõtet osavõtjatele koolituskursuse käigus meelde. See põhimõte tuleks meelde jätta ja lõimida politsei igapäevatoosse.</p> <p>Kinnitage paberilehed seinale, jätke need sinna kogu koolituse ajaks ja tulge harjutuste käigus nende juurde tagasi.</p>
Millist metoodikat kasutatakse?	Töörühmad, arutelu

Raamtingimused

Osavõtjate soovitatav arv	12–24 osavõtjat
Milline on koolituse korraldus?	Osavõtjad istuvad ringis. Ruum peaks olema piisavalt suur, et töörühmad saaksid pabertahvlite ümber koguneda ja arutleda.
Kui kaua harjutus kestab?	Vähemalt 50 minutit
Kuidas on see harjutus seotud politsei tegevusraamistikuga?	Kuidas mõjutab meelestatus avaliku teenuse osutamist? Kui ühelgi politseiametnikul poleks eelarvamusi, kas seda koolitust oleks siis vaja? Arutlege.

Millised on selle harjutuse uuenduslikud tegurid?

Harjutus aitab osavõtjatel mõista, mis on edu ja kuidas see on seotud hoiakute ja käitumisega. See on vahend, mida rühm saab kasutada väitlemiseks ja üksteise toetamiseks kogu seminari kestel.

Põhilised edutegurid

Toetav lähtepunkt. Harjutusest ülevaate tegemisel võtke toetav hoiak, eelkõige harjutuse eelarvamuste osa käsitlemisel. Selgitage, et inimesel võivad eelarvamused olla pigem kogemuste puudumise kui isikuomaduste tõttu. Mõelge, kuidas saab rühm koolituse käigus eelarvamustega inimest toetada.

Võite kasutada väljendite „Kui ma kuulan“ ja „Kui ma ei kuula“ asemel „Kui ma olen kaasav“ ja „Kui ma ei ole kaasav“ või muid väljendeid, mida Te peate konkreetse seminari puhul asjakohaseks.

Ülekantavad tavad

See harjutus juhib tähelepani isiklikule vastutusele ning hoiakutele ja käitumismallidele, mis võivad soodustada või pärssida mitte ainult õppimist, vaid ka edusamme. See võib viia tuliste ja mõtlemapanevate aruteludeni selle üle, kuidas need käitumismallid mõjutavad üksikisikuid ja inimrühmi politseis ja ühiskonnas. Harjutus näitab ära põhjused, miks on inimõigusi käsitlevaid ja diskrimineerimist keelavaid õigusakte vaja. Kogenud koolitaja puhul on see harjutus väga tõhus vahend.

Allikas: National Police Improvement Agency, Ühendkuningriik, koolitaja/autor Gamal Turawa, purplefrogsrule@btinternet.com.

2. harjutus. Individuaalsed vestlused

Mis on keskne teema?	Politsei roll demokraatlikus ühiskonnas
Millised on peamised koolitusmõõtmed?	Teadmised: saada teadmisi politsei rolli kohta inimõiguste vaatenurgast lähtudes Hoiakud: austada inimeste väarikust ja õigusi sõltumata sellest, kas nad on sotsiaalselt tõrjutud, suhtuvad politseisse negatiivselt või on õigusrikkujad Oskused: edendada suhtlusoskust
Millised on eesmärgid?	<ul style="list-style-type: none"> • Anda inimõiguste ja inimväarikuse mõistetele konkreetne vorm, kohtudes inimestega, keda tavaliselt peetakse politseivaenulikuks, näiteks tõrjutud ja/või sotsiaalselt välistatud inimestega. • Tunnistada, et isikutel, keda sageli tajutakse vaenlasena, on väärtuslikud (ja ulatuslikud) teadmised ja seisukohad, mis võivad olla politseile kasulikud. • Aidata osavõtjatel vältida vaenulikke, põlglikke ja küünilisi reaktsioone. • Väärtustada mitmekesisust. • Näha asju teisest vaatenurgast. • Luua emotsioonidel põhinev teadmine, et neil, kes on sotsiaalselt tõrjutud, politsei suhtes kriitilised või rikuvad seadust, on samuti õigus olla inimesena austatud isegi konflikti- ja stressiolukordades. • Kinnistada harjumus vaadelda politsei rolli väljastpoolt, lähtudes haavatavate või raskesti ligipääsetavate rühmade vaatenurgast.
Kes kuuluvad sihtrühma?	Seda harjutust kasutatakse peamiselt baaskoolituse varases etapis ja juhtide koolituskursusel.
Harjutuse kirjeldus.	<p>Osavõtjatele antakse ülesanne vestelda isikuga, kel on tegemist politseiga, näiteks tõrjutud või ühiskonda kaasamata isikute, kuriteos kahtlustatavate või erinevat etnilist päritolu inimestega.</p> <p>1. Sissejuhatus. Osavõtjatel palutakse analüüsida, kust on pärit nende arusaam politsei rollist (näiteks raamatutest ja filmidest, meediast, mis sageli rõhutab politseitöö dramaatilisi külgi, sõpradelt ja sugulastelt, kes töötavad ise politseiametnikuna või kel pole otsesid kontakte politseiga). Sissejuhatus ajal pöörake tähelepanu sellele, et kõige vähem kuulatakse neid, kel on kõige sagedasemad ja tihedamad kontaktid politseiga ja kelle jaoks on kontaktidel politseiga suur tähtsus.</p>

	<p>2. Ettevalmistus.</p> <p>a) Analüüsige kahe politseiametniku kirjutatud akadeemilist esseed¹, mis käsitleb põhjalikke vestlusi sotsiaalselt tõrjutud inimestega ja nende kokkupuuteid politseiametnikega. Arutlege, millist metoodikat kasutati raskesti ligipääsetavate inimestega kontakti loomiseks ja millised olulised tulemused olid sel politseiorganisatsiooni jaoks.</p> <p>b) Arutlege ülioluliste kuulamisoskuste üle, nagu aktiivne kuulamine ning tehnikad, mis loovad vestluse käigus tasakaalus suhted ja hoiavad ära kinnituse otsimise. Osavõtjatele antakse ette vestlust suunavad küsimused.</p> <p>3. Individuaalne vestlus. Osavõtja valib vestluspartneriks kellegi, kellest tal on negatiivne mulje.</p> <p>Osavõtja eesmärk on saada vestluskaaslaselt teada, millised on tema kogemused politseiga. Varuge vestluseks piisavalt aega!</p> <p>4. Kirjalik aruanne. Osavõtjad koostavad vestlusest kokkuvõtva aruande (umbes 3–5 lehekülge). Esmalt näidatakse seda kokkuvõtet tagasiside ja kinnituse saamiseks vestluskaaslasele. Seisukohti ja fakte tuleb piisavalt kirjeldada. Vajaduse korral tuleb teha muudatusi. Osavõtja isiklike arvamusi ei pea vestluskaaslasele näitama. Seejärel tutvustatakse aruannet ülejäänud osavõtjatele.</p> <p>5. Arutelu ja tagasiside. Vestluste üksikasjalikuks analüüsimiseks ja arvamuste vahetamiseks jagatakse osavõtjad väikestesse rühmadesse. Rühm valib välja ühe vestluse, mida tutvustada kõikidele osavõtjatele.</p> <p>6. Ühisarutelu. Arutage kõikide osavõtjatega struktureeritud analüüsiprotsessi kaudu vestluste tulemuste üle.</p>
Millist metoodikat kasutatakse?	Rühmatöö, vestlus, arutelu
Kas sel on seos teiste teemadega?	<ul style="list-style-type: none"> • Haavatavad ühiskonnarühmad • Diskrimineerimiskeeld

¹ Wahlström, M. (2008), Se sig själv från andra sidan. En sammanställning och analys av polisens intervjuer med „motparter“ (Vaadates ennast kõrvalt. Kahe politseiametniku „vastaspoolega“ peetud vestlused ja nende analüüs), Göteborgi Ülikool. Essees analüüsitakse 29 vastaspoolega peetud vestlust, mille on kirja pannud Rootsi riikliku politseiakadeemia politseiametnikud rahvahulga ohjeldamise taktika kursuse raames. Kuna essee on ainult rootsi keeles, peavad koolitajad ette valmistama vestluste näited, et osavõtjad saaksid aru, milline peaks olema soovitud tulemus.

Raamtingimused

Osavõtjate soovitatav arv	12–24 inimest
Milline peaks olema koolitajate profiil?	Koolituse viivad ühiselt läbi politseiametnik (sisemine) ja käitumisteadlane (väline)
Milline on koolituse korraldus?	Osavõtjad istuvad ringis
Kui kaua harjutus kestab?	<ul style="list-style-type: none"> • 2 + 2 tundi sissejuhatuses/ettevalmistamiseks • 2 päeva vestlusteks ja aruannete koostamiseks • 2 tundi rühmatööks (6 osavõtjat ilma koolitajata), kus arutletakse põhjalikult reaktsioonide ja vestlustest saadud õppetundide üle. Pärast seda arutelu jagab rühm kokkuvõtte ülejäänud osavõtjatele • 4 tundi järelanalüüsiks (kõik osavõtjad ja mõlemad koolitajad)
Kuidas on see harjutus seotud politsei tegevusraamistikuga?	Vestluse eesmärk on teada saada, millised olid vestluskaaslase vaated, mõtted ja tunded reaalsel kokkupuutel politseiga, sealhulgas politsei tegevusraamistikus

Millised on selle harjutuse uuenduslikud tegurid?

Erinevalt tavaolukorrast on osavõtja oma vestluspartneriga siin võrdses seisus. Paljud kogunud politseiametnikud, kes neid vestlusi läbi viisid, tundsid end esialgu ebakindlalt. Vestluse käigus see tunne kadus ja tekkis huvi. Protsess aitab vähendada stereotüüpimist ning arendab oskust pidada kõiki inimesi austava ja väarika kohtlemise vääriliseks. Vestluste käigus hakkavad osavõtjad pidama vastaspooli eksperdiks. See vähendab kiusatust näha ennast paremana ja seega ohtu, et osavõtjad võivad oma kohustusi täites võimu kuritarvitada. Sellise suhtumise põhjal on lihtne algsatada tulemuslikku arutelu politsei kui inimõiguste kaitsja rolli üle.

Põhilised edutegurid

Teiste inimeste vaatenurga kohta uudishimu tekitamine. Paljud osavõtjad tahavad tutvuda politseiametnike vaatenurgaga, kuid ei ole nii innukad, kui asi puudutab nende vaatenurka, keda peetakse politseivaenulikuks.

Vestluseks õige inimese leidmine. Enamasti peavad osavõtjad pingutama, et kohtuda inimesega, keda nad tavaliselt väldiksid.

Kaitsepositsioonile asumise vältimine. Sageli kipuvad osavõtjad vestluses politsei hoiakuid ja tegevust selgitama ja kaitsma, eriti kui vestluskaaslasel on olnud halbu kogemusi. Kui nad aga seda ei tee, saavad nad rohkem teavet. Osavõtjate isiklike tundeid võib käsitleda hiljem arutelu käigus.

Piisava aja võtmine. Nii vestluseks kui ka analüüsiprotsessiks on vaja piisavalt aega.

Analüüsiks vajalike võimaluste tagamine. Osavõtjatel on vaja analüüsida oma kaudseid eeldusi, mis neil on tegevuste ja hinnangute kohta.

Ülekantavad tavad

Vähendab stereotüüpimist ja küünilisust.

Näitab tervikuna, et eelarvamus, nagu oleksid vestluskaaslased politsei suhtes vaenulikud, on vale.

Aitab mõista enda rolli konflikti lahendamises.

Aitab hoiduda lugupidamatust käitumisest politseiametnikuna, mille tulemuseks on pikaajane politsei usaldamatus ja vimm.

Aitab tasakaalustada arvamust politseiametnikust kui kuritegevusega võitlejast, kes keskendub vaid kuritegudele ja kurjategijatele, arusaamaga, et politsei kaitseb inimõigusi.

Allikas: Rootsi politseiakadeemia, koolitaja/autor Maria Knutsson,
maria.knutsson@polisen.se.

3. harjutus. **Politseiametnike inimõigustealane koolitus natsikuritegude ajaloolistes toimumiskohtades. Politseitöö praegu ja minevikus**

Mis on keskne teema?	Politsei roll Natsi-Saksamaal ja sellega kaasnevad küsimused politseitöö kohta tänapäeval
Millised on peamised koolitusmõõtmed?	Teadmised ja hoiakud
Millised on eesmärgid?	<ul style="list-style-type: none"> • Saada teavet politseijõudude muutumise põhjuste kohta demokraatliku süsteemi asendumisel totalitaarse süsteemiga. • Teha kindlaks natsipolitsei struktuurid võrreldes politseistruktuuridega demokraatlikus ühiskonnas. • Uurida natsipolitsei ulatuslikke volitusi, et osavõtjad mõistaksid, kuidas võivad riigi institutsioonide piiramatud volitused ohustada inimõigusi. • Mõista, et inimõiguste ülddeklaratsioon on vastumeede inimsusevastastele kuritegudele, mida pani toime Natsi-Saksamaa. • Arutleda inimõigustega seotud kogemuste ja piiripealsete olukordade üle politseitöös. • Kujundada uued vaatenurgad vajaduse kohta lähtuda tegudes inimõiguste normidest, näiteks kui on tegemist meetmete ulatuse, ühiskondlike normide ja kõrvalekallete mõjuritega, vastutuse hajumisega tööprotsesside jaotumise teel, sotsiaalse kuuluvuse ja rühmaidentiteedi küsimustega. • Arutleda tänapäeva olukordade üle, kus politsei tegevuse ja inimõiguste vahel tekib konflikt. • Uurida diskrimineerimise, õiguste äravõtmise ja välistamise mehhanisme.
Kes kuuluvad sihtrühma?	Praktikal politseiametnikud ning noored kutseala töötajad ja ametnikud, kel on mitmeaastane töökogemus.
Harjutuse kirjeldus.	Kolmepäevase koolituskursuse käigus asetatakse Natsi-Saksamaa politsei tegevus tänapäeva inimõiguste konteksti ning uuritakse praegu kehtivate ja minevikus kehtinud inimõiguste vahelist järjepidevust ning toimunud muutusi. Harjutus hõlmab sissejuhatust politsei koolitusasutuses, millele järgnevad kaks päeva Neuengamme koonduslaagri memoriaalis, kuid lühendatud versiooni võib läbi viia mis tahes memoriaalis, sidudes selle riigi/kohaliku raamistiku ja politsei rolliga kõnealusel perioodil.

Esimene päev, asukoht: politsei koolitusasutus (kolm tundi)

1. Sissejuhatus (küsimused, arutelu, film, fotod)

- Avatud arutelu: tööalane motivatsioon, varasemad memoriaalide külastused.
- Arutelu selle üle, kas natsikuritegude meenutamine on endiselt asjakohane.
- Film „My personal link to the SS“: natsikurjategijate laste ja lastelaste seisukohad kuritegude suhtes. Tuginege osavõtjate endi seisukohtadele.
- Ajaloolised ja tänapäeva fotod politsei tegevusest. Millised olid politsei ülesanded minevikus ja millised on need tänapäeval?

2. Natsi-Saksamaa politsei ja selle seos kuritegudega (audiomaterjal, töö ajalooliste allikatega, ettekanne)

- Audiomaterjal: kuriteo toimepanija tunnistus korrakaitsepolitsei (Ordnungspolizei) kuritegudest Poolas. Arutelu politsei motiivide ja tegevuse ulatuse üle.

Õigustekstide uurimise teel teabe kogumine mõne Natsi-Saksamaal tagakiusatud rühma kohta (nt homoseksuaalid, sintid ja romad).

- Ettekanne: natsipartei kontroll, politsei struktuur ja ülesanded ning politseitööd reguleerivate ühiskondlike normide muutused. Need väljenduvad politseile seatud piirangute kadumises Natsi-Saksamaal.

Teine päev, asukoht: Neuengamme koonduslaagri memoriaal (7 tundi)

3. Seonduv sissejuhatus (pildid ja mõisted)

- Viimatised mõisted ja pildid teemade kohta, mida seminaril käsitletakse (nt sintid ja romad, ennetav kinnipidamine, kuritegevuse ennetamine).

4. Natsi-Saksamaa koonduslaagrite süsteem (sissejuhatus ja giidiga ekskursioon)

- Sissejuhatus: politsei roll koonduslaagrite süsteemis.
- Giidiga ekskursioon Neuengamme koonduslaagri endistes barakkides ja tutvumine erinevaid vangide rühmi käsitleva väljapanekuga.

5. Peamiste aspektide täpsem analüüs (töörühmad)

- Politseiametnikud koonduslaagri valvurite ja vangidena.
- Politsei osalemine küüditamistes/massitapmistes.

	<p>Kolmas päev, asukoht: Neuengamme koonduslaagri memoriaal (7 tundi)</p> <p>6. Kuritegude toimepanijad, tegelemine kuritegude ja järjepidevuse(tusega) Saksamaa politseis pärast 1945. aastat (näitus, ettekanne, arutelu)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tutvumine väljapanekuga, mis käsitleb Neuengamme koonduslaagri valvureid / kuritegude toimepanijaid. • Pärast väljapaneku külastust arutelu, ettekanne kuritegudega tegelemise kohta pärast 1945. aastat: süüdlaste vastutusele võtmine ja poliitika puhastamine natsiideoloogiast. Politseiametnike biograafiate näited. <p>7. Seisukohad inimõigustega seotud küsimustes minevikus ja tänapäeval (ettekanne ja arutelu)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ajalooline ülevaade inimõiguste ülddeklaratsiooni kujunemisest ja inimõiguste rahvusvahelise kaitse väljatöötamisest natsikuritegude taustal. Inimõiguste ülddeklaratsiooni konkreetsete artiklite analüüs, millel on seos tänapäeva politseitööga. <p>8. Praeguste inimõigustega seotud küsimuste üksikasjalikum uurimine järjepidevuste ja muutuste taustal pärast 1945. aastat (töörühmad / suunatud arutelu)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ennetavad politseimeetmed – võrdlus ennetavate meetmetega Natsi-Saksamaal. • Sintide ja romade kohtlemine ning politsei roll tollal ja praegu. • Ennetav kinnipidamine tollal ja praegu. <p>9. Hinnang seminarile (tagasiside ja arutelu)</p> <p>Arutelu minevikus toimunud ja praegu toimuvate debattide vaheliste struktuursete ja temaatiliste seoste üle.</p>
<p>Millist metoodikat kasutatakse?</p>	<p>Ettekanne, suunatud arutelud, rühmaarutelud, töörühmad, audio- ja filmimaterjal, töö fotode, ajalooliste dokumentide ja juhtumiuuringutega</p>
<p>Kas sel on seos teiste teemadega?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Diskrimineerimise mehhanismid • Tõrjutud rühmade ja vähemuste välistamine • Inimõiguste rikkumiste juhtumid teistes institutsioonides • Arutelu politseitöö eetiliste küsimuste üle

Raamtingimused

Osavõtjate soovitatav arv	12–24 inimest
Milline peaks olema koolitajate profiil?	Koolitajad peaksid tundma Natsi-Saksamaa ajalugu ja selle järelmõjusid ning praegusi ühiskondlikke debatte, mis on seotud politseitöö ja inimõigustega. Kõne alla tuleb ka meeskonnatöö, kus kõik koolitajad ei pea teadma kõigest kõike.
Milline on koolituse korraldus?	Seminariruum, memoriaali väljapanek ja territoorium
Kui kaua harjutus kestab?	2,5 päeva
Kuidas on see harjutus seotud politsei tegevusraamistikuga?	Korrapäraselt kerkib üles tajutav huvide konflikt inimõigustega seotud politsei volituste piirangute ja politseitöö eesmärkide vahel. Mõnda politseitööga seotud põhimõtet või eeskirja võib pidada piiranguks ja politseitööd takistavaks. See harjutus aitab politseiametnikel asetada politsei tegevuse ja piirangud inimõiguste taustsüsteemi ning mõista teatavate politseieeskirjade ajaloolist tausta. See aitab ka mõista, et mõned eeskirjad, mida võib pidada politsei igapäevatööd takistavaks, teenivad tegelikult põhiõiguste austamise ja kaitsmise kõrgemat eesmärki, mis ongi politsei peamine ülesanne.

Millised on selle harjutuse uuenduslikud tegurid?

Ettekanded ja arutelud vastuolulistel teemadel võivad aidata osavõtjatel lahti saada stereotüüpidest, lihtsustades arvamuse avaldamist ka muul kui ühiskonnas väljakujunenud viisil ning julgustades neid mõtlema oma seisukohtade ja rühmaidentiteedi peale.

Peatähelepanu on natsionaalsotsialismi ajastu politseil ja tänapäeva probleeme arutatakse sellest ajaloolisest vaatenurgast lähtudes. Need seosed võimaldavad kriitiliselt analüüsida politseid ja selle mehhanisme ning üksikisiku käitumist institutsioonis. Peale selle on seminari eesmärk anda ülevaade, kuidas politsei ja selle roll ühiskonnas muutub.

Eeskirju, mis näivad politsei tööd raskendavat, on lihtsam mõista, kui vaadelda neid ajaloolisest vaatenurgast. Seminar annab osavõtjatele võimaluse arutada ja analüüsida kriitiliselt inimõigusi ning politsei rolli inimõiguste austamisel ja kaitsmisel ühiskonnas.

Politsei koolitusasutuste ja koonduslaagri memoriaali koostöö pakub uusi võimalusi ajaloolistel teadmistel põhinevaks inimõigustealaseks koolituseks.

Põhilised edutegurid

Seose loomine ajalooliste ja tänapäevaste teemade vahel. See on peamine ülesanne. Selleks et osavõtjad need seoseid loovad, on oluline rõhutada Natsi-Saksamaa ja tänapäeva politseitöö struktuurset järjepidevust (järjepidevusetust), et näidata, kuidas üksikud aspektid on üksteisega seotud. Koolitaja peab looma tugeva seose tänapäeva kontekstiga, et tagada harjutuse asjakohasus politsei igapäevatoos.

Osavõtjate võimalus analüüsida oma ametit. Käsitledes politseiterrorit Natsi-Saksamaal ja selle seost praeguste inimõigustega, võivad osavõtjad asuda kaitsepositsioonile, kui nad oma ametiga liiga tugevalt samastuvad või tunnevad, et on kriitika all. Seepärast on oluline arutleda selle üle, millisena nad ise oma ametialast rolli näevad. Nii ei tunne nad end kahtluse all olevana, kui võrreldakse politseitööd tollal ja praegu.

Natsikuritegude ja tänapäeval demokraatlikes ühiskondades toimuvate inimõiguste rikkumiste vahelise erinevuse mõistmine. Natsikuriteod erinevad inimõiguste rikkumistest tänapäeval rohkem kui ühes aspektis. On oluline meeles pidada, et õigusraamistikud on erinevad ning erinevad on ka selliste rikkumiste vormid. Tänapäeva demokraatlike ühiskondade inimõigustel põhinevate väärtuste ja eeskirjade mõistmine, mis on osaliselt reaktsioon natsikuritegudele ja muudele varem aset leidnud inimõiguste rikkumisele, võimaldab osavõtjatel paremini analüüsida totalitaarsete ja demokraatlike struktuuride erinevusi.

Ülekantavad tavad

Politseiametnikud puutuvad oma töös kokku kodanikuõiguste ja -vabadustega riiklike meetmete kontekstis. Neil on inimeste õiguste rikkumiseks vajalikud volitused, kuid nende ülesanne on ka neid õigusi kaitsta. Põhivajadus kaaluda politseitöös julgeolekuhuve ja kodanikuvabadusi tekib olenemata riigisisest kontekstist. Natsi-Saksamaa ajaloo uurimine võib suurendada inimeste teadlikkust peamiste inimõiguste tähtsusest nüüdisajal ja sellest, kuidas institutsioonid muutuvad erinevate poliitiliste süsteemide korral.

Teiste riiklike institutsioonide töötajad puutuvad kokku sarnaste probleemidega. Ka neil on sageli erivolitused, mida tuleb kasutada vastutustundlikult. Lähenemisviis, mida kasutame politseiametnike seminarides, kus tähelepanu on institutsioonil endal, on seega kohaldatav ka teistes kontekstides, nagu seminarid õigusala- või kohalike omavalitsuste töötajatele. Seepärast saab riiklike institutsioonide puhul käsitleda inimõiguste teemasid institutsiooni ajaloo seisukohast ka teistes ajaloolistes paikades või mitmerahvuselistele rühmadele suunatud haridustegevustes sõltumata nende siseriiklikust kontekstist.

Kontrollnimekiri/materjalid

- Pabertahvel ja videoprojektor
- Video- ja audioettekanded
- Rühmatööks vajalikud kirjalikud dokumendid ja fotomaterjal
- Provotseerivad stiimulid, mis kutsuvad esile vestlust ja tekitavad tuliseid arutelusid

Allikas: Saksamaa sihtasutuse Erinnerung, Verantwortung und Zukunft (EVZ), KZ-Gedenkstätte Neuengamme ja Tüüringi politseiakadeemia ühisprojekt „Institutions, Human Rights and the History of Nazi Germany“ programmi „Teaching Human Rights“ raames, koolitajad/autorid Ulrike Pastoor, Oliver von Wrochem ja Andreas Schneider, Oliver.vonWrochem@bkm.hamburg.de.

4. harjutus. Stsenaariumikoolitus

Mis on keskne teema?	Inimõiguste kohaldamine praktikas Integreeritud lähenemisviis inimõigustele
Millised koolitusmõõtmed on kaasatud?	<ul style="list-style-type: none"> • Oskused: tegutseda inimõiguste seisukohast vastavalt olukorrale, pöörates erilist tähelepanu proportsionaalsuse põhimõttele • Teadmised: teada, millised inimõigused on konkreetses olukorras kohaldatavad, proportsionaalsuse põhimõtte asjakohasus • Hoiakud: tunnistada politsei kui inimõiguste kaitsja rolli
Millised on eesmärgid?	<ul style="list-style-type: none"> • Inimõiguste lõimimine proportsionaalsuse põhimõtte praktilise kohaldamise kaudu ka stressirohketes olukordades • Politsei kui institutsiooni roll inimõiguste kaitsmisel • Õpikogemus tagasiside ja isikliku analüüsi kaudu • Olukorra kogemine teise vaatenurga alt (kuriteo toimepanija, asjaosalised, politsei)
Kes kuuluvad sihtrühma?	Põhikoolitus Stsenaariumikoolituse kasutatakse peamiselt põhikoolituse viimases etapis pärast seda, kui osavõtjatel on juba praktilisi kogemusi.
Harjutuse kirjeldus.	<p>1. etapp. Sissejuhatus</p> <p>Üldine arutelu ja arutelu tööruhmades politsei ülesannete ja politseitöö põhimõtete üle stsenaariumikoolitusest lähtudes. Osavõtjad lepivad kokku inimõigustel põhineva politseitöoga seotud tegevuseeskirjades. Osavõtjad juhivad neist eeskirjadest kogu protsessi vältel. Eeskirjad pannakse klassiruumi üles ja järgmistel etappidel tuletatakse neid uuesti meelde.</p> <p>Austava ja aususe õhkkonna loomiseks kehtestatakse suhtlemiseeskirjad. Sellise tagasisidekultuuri loomine on õppeprotsessi eriti oluline osa.</p> <p>Osavõtjatel palutakse tutvustada ka ühte inimõigustealast raamatut, mille nad peavad semestri jooksul läbi lugema.</p>

	<p>2. etapp. Stsenaariumid</p> <p>Stsenaariumikoolitus viiakse läbi selleks spetsiaalselt ette nähtud ruumides. Stsenaariumide näited: perevägivald, vahistamine rahvarohkes kohas ja auto peatamine.</p> <p>Stsenaarium: perevägivald</p> <p>Üks koolitajatest mängib peaosa (kallaletungija, konflikti algataja jne), teised osavõtjad toetavad teda, mängides stseenis teisi isikuid. Teine koolitaja, kes olukorda jälgib, on selgelt tähistatud (kannab kollast vesti). „Näitlejad“ valmistavad stsenaariumi ette. Eelnevalt lepitakse kokku kõikides stseenides, eelkõige vägivalda kujutavates stseenides.</p> <p>Osavõtjad, kes mängivad politseiametnikke (rühmas on olenevalt olukorrast 2–4 inimest), saavad raadio teel väljakutse. Üksikasju neile ei räägita ja nad peavad need ise välja selgitama nagu päris eluski. Varustusena kasutatakse punaseid laadimata õpperelvi ja pipragaasi.</p> <p>Stsenaariumi läbimisel peavad politseiametnikud olukorraga tegelema ning toimima vastavalt õigusnormidele ja inimõiguste normidele. Stsenaariumi läbimiseks kulub 10–20 minutit.</p> <p>Kohe pärast seda palutakse „näitlejatel“ tagasisidet. Kuidas nende arvates operatsioon läks, mis õnnestus? Mis valmistas raskusi? Mida nad selles olukorras tundsid? Jne. Need, kes mängisid vastaspoolt, annavad samuti tagasisidet (Millisena politsei sekkumist tajuti? Millised emotsioonid tekkisid? Mis võttis pingeid maha?).</p> <p>Lõpus esitavad koolitajad omapoolsed märkused kasutatud taktika, kohaldatavate õigusnormide ja inimõiguste ning alternatiivsete võimaluste kohta, mida oleks võinud samuti kasutada.</p> <p>Stsenaarium: auto peatamine</p> <p>See stsenaarium käsitleb suhtlemisoskust. Kaks osavõtjat mängivad punase tule alt läbi sõitnud autojuhti ja kaassõitjat. Politseiametnikud peavad auto peatama ja juhile trahvi tegema. Stsenaarium näeb ette mitmesuguseid probleeme, mida politseiametnikud peavad lahendama.</p> <ul style="list-style-type: none">• Juht on vaegkuulja.• Juht on vaegkuulja ja tal on kõnepuu.• Juht ja kaassõitja (nad on paar) hakkavad auto kinnipidamisel tülitsema.• Juht ei taha trahvi maksta ja nõuab selle vähendamist.
--	---

	<p>3. etapp. Video vaatamine ja arutelu</p> <p>Kui kõik osavõtjad on stseenid läbi mänginud, tulla kokku. Kõik stseenid võeti videosse ja nüüd näidatakse neid osavõtjatele. Osavõtjatel palutakse taas tagasisidet (esiteks stseenis osalenud isikutelt, teiseks ülejäänud osavõtjatel ja kolmandaks koolitajatel) ning neil on võimalus õppida oma tegevuse ja reageeringute üksikasjalikust analüüsist.</p> <p>Koolitajad näitavad näidete põhjal, milline on seos taktika, professionaalsuse ja inimõiguste vahel, ning käsitlevad neid teemasid lähemalt.</p> <p>Lisaks sellele palutakse osavõtjatel stsenaariumikoolitust kirjalikult analüüsida.</p>
Metoodika	Rollimängud, analüüs ja üldine arutelu
Kas sel on seos teiste teemadega?	<ul style="list-style-type: none"> • Politsei roll inimõiguste kaitsmisel • Olulised seotud inimõigused • Käitumismudelid ja hoiakute vaheline seos

Raamtingimused

Osavõtjate soovitatav arv	20–25 inimest
Milline peaks olema koolitajate profiil?	Vähemalt kaks kogunud koolitajat, kellel on põhjalikud inimõigustealased teadmised, hea näitlemisoskus, empaatiavõime ning rollimängude ja näitlejate juhtimiseks vajalik paindlikkus.
Milline on koolituse korraldus?	Tehniliste seadmetega (videokaamera ja projektor) klassiruum ettevalmistamiseks (1. etapp) ja analüüsiks (3. etapp); osavõtjad istuvad tagasiside saamise ja arutelu ajal ringis, nii et nad näevad üksteist. Ruumid, mis võimaldavad rollimänge tõetruult läbi viia.
Kui kaua harjutus kestab?	Sissejuhatus (1. etapp): läbib kogu semestrit. Stsenaariumid (4–5 tundi, sõltuvalt stsenaariumide arvust) Tagasiside ja analüüs: (4–5 tundi, sõltuvalt stsenaariumide arvust)
Kuidas on see harjutus seotud politsei tegevusraamistikuga?	Simulatsioon käsitleb tegelikke olukordi ja inimõigustega seotud probleeme, mida politseiametnikud peavad lahendama oma tulevases töös.

Millised on selle harjutuse uuenduslikud tegurid?

See lähenemisviis teeb selgeks politseitöö ja inimõiguste vahelise seose. Stsenaariumide analüüsimisel kerkivad inimõigustega seotud küsimused automaatselt esile. Inimõiguste teemasid ei peeta teoreetiliseks, vaid politseitöö aluseks ning taktikaliste kaalutluste loogiliseks osaks.

Stsenaariumikoolitus lihtsustab inimõiguste lõimimist. Tegelikke olukordade simuleerimine võimaldab osavõtjatel rollimängust osa võtta ja vaadata teisi sarnastes olukordades, mis annab neile väärtusliku kogemuse.

Lisaks sellele palutakse osavõtjatel oma tegevust ja hoiakuid analüüsida. Õppeprotsessi osana peavad nad analüüsima ka saadud tagasisidet. Sel viisil võtavad nad omaks õppeprotsessi, mida peaksid ideaalis jätkama kogu oma karjääri jooksul.

Põhilised edutegurid

Inimõiguste ja politseitöö vahelise seose loomine. Seos inimõigustega tuleb ilmsiks tagasiside andmise ja analüüsi protsessis. Koolitaja peab suutma teha oma töö lahutamatu osana kindlaks stsenaariumides esile kerkivad inimõigustega seotud küsimused, et osavõtjad tutvuksid võimalikult erinevate vaatenurkadega.

Õige stsenaariumi valimine. Koolitaja peab jälgima, et valitud stsenaarium vastaks klassi tasemele. Liiga keerukad stsenaariumid võivad mõjuda osavõtjatele koormavalt, tekitades pahameelt ja aeglustades õppeprotsessi.

Õpikeskkonna jaoks sobiva tagasisidekultuuri loomine. Koolitajad peavad kohe alguses looma klassis usaldusliku ja austava õhkkonna. Rollimängu ajal filmimine ning teistelt osavõtjatelt ja koolitajatelt tagasiside saamine paneb osavõtja kaitsetusse ja haavatavasse olukorda. Koolitaja peaks usaldusliku keskkonna tagamiseks kehtestama mõned juhtpõhimõtted, et ühise tagasiside andmise sessiooni raamid oleksid kohe paigas. Selleks et osavõtjad õppeprotsessis saadud märkused omaks võtaksid, tuleks anda tagasisidet delikaatselt, tuues esile nii positiivseid kui ka negatiivseid aspekte. Koolitaja peaks osavõtjatele kinnitama, et filmitud materjali ei kasutata väljaspool konkreetset koolitust või kasutatakse ainult juhul, kui kõik osavõtjad annavad selleks oma nõusoleku.

Usutavate stsenaariumide loomine. Rollimängu ajal peavad osavõtjad unustama, et näitlevad, ning tegutsema vastavalt olukorrale. Seepärast on oluline luua stsenaarium, mis on võimalikult usutav, hõlmates vastaspoole head näitlemisoskust, osavõtjate eelnevat ettevalmistamist, ruume ja stseeni tõetruud lavastamist, unustamata rekvisiite. Kui osavõtjad ei võta olukorda tõsiselt, peavad koolitajad protsessile oluliselt kaasa aitama.

Ülekantavad tavad

Stsenaariumikoolitus aitab tõhusalt kaasa inimõiguste lõimimisele. Hästi läbitöötatud protsessis käivitub kompleksne õppeprotsess. See hõlmab ettevalmistusetappi, mis annab teoreetilise aluse, stsenaariume, mis pakuvad võimalust integreeritud inimõigustepõhise lähenemisviisi praktiliseks kohaldamiseks, ning tõhusat analüüsietappi, mis koosneb tagasiside ja eneseanalüüsi elementidest.

Allikas: Austria politseiakadeemia SIAK, koolitajad/autorid Remo Pusca ja Thomas Greis, remo.pusca@gmx.at.

5. harjutus. Mitmekesisuse koolitus

Mis on keskne teema?	Tähelepanu on stereotüüpimisel, eelarvamustel ja diskrimineerimisel, üleolekule reageerimisel, organisatsiooni kultuuril, vastuvõetamatul käitumisel ja keerukatel meetoditel.
Millised on peamised koolitusmõtted?	Selles harjutuses käsitletakse kõiki kolme koolitusmõõdet – teadmisi, oskusi ja hoiakuid –, olgugi et hoiakuid saab märkimisväärselt muuta ainult pikemas plaanis.
Millised on eesmärgid?	<ul style="list-style-type: none"> • Selgitada vajadust teadvustada mitmekesisust ja võrdseid võimalusi. • Loetleda ja kirjeldada eelarvamuste allikaid. • Kirjeldada, mida mõeldakse stereotüüpimise, eelarvamuste ja diskrimineerimise all, selgitada nende negatiivset mõju ja teha need kindlaks politseiametnike töökeskkonnas. • Selgitada positiivsete meetmete ning positiivse diskrimineerimise mõisteid, rõhutades, mille poolest need erinevad. • Teha kindlaks, milliseid rühmi tavaliselt stereotüübitakse ja diskrimineeritakse ning kellesse suhtutakse eelarvamusega. • Selgitada, kuidas saab politsei oma mainet vähemuskogukondade silmis parandada. <p>Need tulemused tuginevad koolituskava kõrgema taseme tulemusele:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tunnustada selle ühiskonna mitmekesisust, milles elame ja töötame, ning teha kindlaks ühiskonna liikmete individuaalsed ja kollektiivsed vajadused; • teha kindlaks stereotüüpimine, eelarvamused ja diskrimineerimine ning mõista nende tagajärgi üksikisikutele ja organisatsioonile; • mõista positiivsete meetmete ning positiivse diskrimineerimise erinevusi ning mõju politseile. <p>Urvida ja analüüsida isiklike hoiakuid, väärtusi ja eelarvamusi.</p>
Kes kuuluvad sihtrühma?	Koolitus on ette nähtud politsei valdkonnas kõrgharidust omandavatele politseiametnikele. Need on hiljuti värvatud katseajal olevad politseiametnikud. Nad on läbinud oma üksuste juures sissejuhatava koolituse, mille raames võidi käsitleda mitmekesisuse teadvustamist, kuid mitte süvitsi.

<p>Harjutuse kirjeldus.</p>	<p>Osavõtjatele tutvustatakse esmalt harjutuse eesmärki ja õpitulemusi, mida loodetakse saavutada. Harjutuses kasutatakse slaidiesitlust. Mitmekesisuse teadvustamise valdkonna koolitajad peaksid järgima esitluse struktuuri, kuid võivad käsitleda materjali ka teisiti, lastes osavõtjatel valida harjutuse suuna, kuid mitte sisu. Iga õpetuse lõpus analüüsitakse, kas eesmärk täideti ja õpitulemused saavutati, ning osavõtjatele antakse võimalus küsida täiendavaid küsimusi, kui midagi vajab veel selgitamist.</p> <p>Materjali täiendatakse katseajal oleva töötaja koolitusprogrammi 2. mooduli jooksul kolmel viisil. Pärast koolituse esimesel nädalal toimuvat sissejuhatust mitmekesisusse integreeritakse teema elemente teiste 10nädalase õppekava valdkondadega ning koolituse sobivates etappides kutsutakse esinema kogukonna koolitusnõustajaid.</p> <p>Politseiametnikud peaksid näitama üles austust mitmekesisuse vastu operatiivetapis kogutud tõenditega ning seejärel arutama operatiivetapis saadud kogemusi.</p>
<p>Millist metoodikat kasutatakse?</p>	<p>Mitmekesisuse teadvustamise koolitusel kasutatakse erinevaid tegevusi, kuid üldiselt kasutab enamik koolitajaid tehnikat, mis edendab omavahelist suhtlust ja isiklike kogemuste jagamist, püüdes asetada käsitletavat teemat taustsüsteemi.</p> <p>Mitmekesisuse teadvustamise koolitajad on kättesaadavad ka vabal ajal, et osavõtjad saaksid arutada nendega teemasid, mis jäid klassiruumis segaseks või mida osavõtjad ei tahtnud teiste ees tõstatada/arutada.</p>
<p>Kas sel on seos teiste teemadega?</p>	<p>Mitmekesisuse programm on tihedalt seotud õppekava teiste teemadega ning integreeritakse kursusesse valdkondadevahelise teemana.</p>

Raamtingimused

<p>Osavõtjate soovitatav arv.</p>	<p>Osavõtjate ülempiir klassis on 30, kuid neid on olnud ka alla 20. Kui klasse on mitu, võib töö käia paralleelselt.</p>
<p>Milline peaks olema koolitajate profiil?</p>	<p>Koolitajad on kõik kolledži õppejõud. Mitmekesisuse teadvustamise koolitajad on läbinud koolitajate koolituskursuse, mille on läbi viinud heakskiidetud väline teenuseosutaja. Koolitajad võivad olla politseiametnikud või tsiviilisikutest koolitajad, kellest osa on endised politseiametnikud. Enamik koolitajaid on katseajal olevate töötajate koolitusega tegelevast osakonnast, kuid mõned asjakohase koolituse läbinud töötajad on valitud ka kolledži teistest osakondadest ja nad abistavad vajaduse korral.</p>
<p>Milline on koolituse korraldus?</p>	<p>Koolitus viiakse läbi asjaomase õpperühma koduklassis. Eriotstarbelised klassiruumid on asukoha, planeeringu ja suuruse poolest erinevad, kuid on kõik varustatud interaktiivsete tahvlite ja video taasesitamise seadmetega.</p>

Kui kaua harjutus kestab?	Sissejuhatus mitmekesisuse teadvustamisse kestab 16 akadeemilist tundi (45 min) ehk kokku 12 tundi, mis on jagatud kahele päevale. Kuigi täpselt ei ole võimalik määrata, kui palju aega pühendatakse mitmekesisuse teadvustamisele integreeritud elemendina kogu kursuse jooksul, on politseiametnikel võimalus rääkida kolme kogukonna haridusnõustajaga kolmes 45minutilise tunnis ehk kokku 2 tundi ja 15 minutit.
Kuidas on see harjutus seotud politsei tegevusraamistikuga?	<p>Koolitust püütakse igati siduda politseitööga, kuid see on selle harjutuse puhul keeruline, sest osavõtjatel pole enamasti politseitöö kogemust, välja arvatud juhul, kui nad on olnud politsei tugiteenistustes või töötanud munitsipaalpolitseiniku või konstaablina. Siiski on kõikidel osavõtjatel varasemad elukogemused, millele neil tuleb koolitusel käsitletavate teemade puhul tugineda.</p> <p>Osavõtjatele tuletatakse korrapäraselt meelde, et arutelud ei ole üksnes akadeemilised ning koolitus on tihedalt seotud nende kui politseiametnike oodatavate töötulemustega. Koolitusel kasutatakse järgmisi slide, mis selgitavad neid seisukohti.</p>
	<div data-bbox="539 882 1139 1330"> <p>Assessment</p> <ul style="list-style-type: none"> This module on 'Diversity' will be directly assessed within this courseand in <u>all aspects</u> of your Police training..... and every minute of your future life as a Police Officer. <p>NOT PROTECTIVELY MARKED</p> </div> <div data-bbox="539 1330 1139 1780"> <p>Community & Race Relations</p> <p>Not just part of your job</p> <p>It is your job !</p> <p>NOT PROTECTIVELY MARKED</p> </div>

Millised on selle harjutuse uuenduslikud tegurid?

Mitmekesisuse integreerimine õppekavasse valdkondadevahelise teemana ja selle sidumine operatiivetapis saadud kogemustega aitab osavõtjatel tunnustada mitmekesisust oma töö lahutamatu osana, mitte neile pandud eraldiseisva kohustusena.

Mitmekesisuse teadvustamise koolitus saab osavõtjalt kursuse hindamisel üldjuhul positiivset tagasisidet:

„Interaktiivne, hea tempo, palju kasulikku teavet.“

„Sain sellest palju kasulikku.“

„Väga huvitav. Sain teada asju, millele polnud varem mõelnud.“

„Huvitav ja meeldiv.“

„Palju suhtlemist ja videoid, mis toetasid õppimist.“

Põhilised edutegurid

Koolituse vorm ja korraldus sõltuvad koolitajate oskustest ja hoiakutest.

Parimate praktikute valimine koolitajaks. Need, keda hakatakse koolitama mitmekesisuse teadvustamise koolitajaks, tuleb valida üldisel tasandil parimate praktikute hulgast ning valikuprotsess peab hõlmama valitud kandidaadi nõusolekut sellisel koolitusel osaleda ja hiljem seda teemat õpetada. Mitmekesisuse teadvustamise koolitajate tõhususeks ei piisa sellest, kui nad lihtsalt määratakse koolitajaks.

Üksteisele vasturääkivate sõnumite vältimine. Kui mitmekesisuse teadvustamise koolitajad on välja valitud ja koolitatud, peavad nende teemakohased sõnad ja teod olema üheselt mõistetavad. Mitte miski ei pärsi mitmekesisuse teadvustamise koolituse edu rohkem kui üksteisele vasturääkivate sõnumite edastamine.

Kuigi sellest reeglist kinnipidamine ei taga seatud eesmärkide saavutamist, on peaaegu kindel, et selle järgimata jätmisel neid eesmärke ei saavutata.

Ülekantavad tavad

Selles formaadis koolitus näib töötavat. Osavõtjad on selle suhtes vastuvõtlikud ja neil ei paista olevat raskusi nõuete järgimisega. Ometi pole lihtne kindlaks teha, kas see on tingitud mitmekesisuse teadvustamise koolitusel omandatust või omadustest, mis olid neil juba enne teenistusse asumist (loodetavasti viimasest), aga ükski osavõtja ei läbi seda koolitusprogrammi osa heade, kuigi kaugeltki mitte entsüklopeediliste teadmisteta mitmekesisuse valdkonnas.

Allikas: Association of Chief Police Officers (ACPOS), Šotimaa politseikolledž, koolitaja/autor Brenda Armstrong: Brenda.Armstrong@spsa.pnn.police.uk.

6. harjutus. Kultuuridevaheline suhtlus – töö teistest kultuuridest pärit inimestega

Mis on keskne teema?	Kultuuridevaheline suhtlus Diskrimineerimiskeeld
Millised on peamised koolitusmõtted?	Teadmised: teised kultuurid ja religioonid Hoiakud: eelarvamusteta lähenemisviis teistele kultuuridele, traditsioonidele ja austusele
Millised on eesmärgid?	<ul style="list-style-type: none"> • Politseiametnike ja sisserännanute kogukondade lähendamine (usalduse loomine). • Kogeda teisi vaatenurki. • Arendada kultuuridevahelise suhtlemise oskust. • Toetada/algatada kultuuridevahelist dialoogi.
Kes kuuluvad sihtrühma?	Politseiametnikud kuni keskastme juhtimistasandini, kes töötavad patrullpolitseinikuna. Osalemine on vabatahtlik.
Harjutuse kirjeldus.	<p>1. etapp. Teooria: seminar/arutelu klassiruumis</p> <p>Erinevat etnilist päritolu koolitajad (venelane, türklane, ghanalane) tutvustavad osavõtjatele mõningaid oma päritolukultuurile iseloomulikke aspekte, rõhutades olemasolevate stereotüüpide kinnistumise vältimiseks kultuuritaustade mitmekesisust. Arutage seminari raames järgnevat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ettekujutused kultuuridest; • erinevad kultuurikogemused (osavõtjate kokkupuuted); • esindatud kogukondade ettekujutused; • arusaamatused, mis tulenevad üksteise mittetundmisest ja suhtluse puudumisest. <p>2. etapp. E-õpe</p> <p>Osavõtjad valmistuvad neli-viis nädalat kolmandaks etapiks ja selle aja jooksul on nende koduseks ülesandeks omandada e-õppe vahendit kasutades teadmisi maailma tähtsamatest religioonidest.</p> <p>3. etapp. Kohtumine kogukondade esindajatega</p> <p>Koolituskursuse viimases osas külastatakse kohalikku mošeed ja Aafrika vabaühendust. Osavõtjatel on võimalus rääkida nende kogukondade esindajatega, arutada asjakohaseid teemasid ja vahetada arvamusi. Kohtumise üks osa on ühine (aafrika- või türgipärane) õhtusöök.</p> <p>Järeltegevus</p> <p>Seminari eesmärkide saavutamiseks korraldatakse järeltegevusena jalgpalliturniire ja ühiseid kokanduskursusi.</p>

Millist metoodikat kasutatakse?	Peamiselt arutelu, mida juhivad eri kogukondadest pärit inimesed. Teooria omandamiseks kasutatakse e-õppe vahendeid.
Kas sel on seos teiste teemadega?	Etnilise päritolu alusel diskrimineerivate profiilide koostamine Politseiametnike inimõigused

Raamtingimused

Osavõtjate soovitatav arv	Teooria osas 15 osavõtjat Sama palju kogukondade esindajaid 3. etapis, kus osavõtjad osalevad ühiskohtumisel
Milline peaks olema koolitajate profiil?	Koolitajad on kontaktisikud kogukondadest, kellega politsei sageli kokku puutub. 1. etapis on soovitatav kasutada koolitajatena sisserändaja taustaga politseiametnikke.
Milline on koolituse korraldus?	Osavõtjad istuvad klassiruumis ringis, nii et nad näevad üksteist.
Kui kaua harjutus kestab?	3 päeva (2 päeva arutletakse klassiruumis ja 1 päev külastatakse kogukonnakeskust) pluss e-õpe. (Etapid on jagatud paari nädala peale, et vahepeal oleks aega analüüsiks.)
Kuidas on see harjutus seotud politsei tegevusraamistikuga?	Politseiametnikud töötavad mitmekesisel ühiskonnas. Suhtlemine kõikide ühiskonnarühmadega väljapool politseitööd ja teadmiste omandamine erinevatest traditsioonidest, religioonidest ja nendega seotud käitumisviisidest. See kogemus aitab politseiametnikke suhtlemisel.

Millised on selle harjutuse uuenduslikud tegurid?

See lähenemisviis annab politseiametnikele võimaluse luua kontakte ja isegi suhteid kogukondade liikmetega, kellega neil tavapäraselt ei pruugi olla isiklike kokkupuuteid. Selleks et teisi kultuure paremini mõista, kutsutakse osavõtjaid kogu seminari vältel (sealhulgas 2. etapi analüüsiperioodil) üles vaatama asjadele teisest vaatenurgast. Sageli aitab keerulisi küsimusi ja vastuolusid lahendada isiklik lähenemine ning teise inimese tunnustamine koos tema vajaduste ja vastuoludega.

Põhilised edutegurid

Heade kontaktisikute leidmine. Sellise protsessi puhul on kõige olulisem leida head kontaktisikud, kes suudavad 1. ja 3. etapis arutelu suunata. Koolitajad ja kogukonnaesindajad peavad suutma tegeleda konstruktiivselt probleemidega, mis on sageli vastuolulised ja emotsionaalsed.

Vahendaja suudab luua usaldusliku õhkkonna. Seminari peamine vahendaja peab kohe alguses looma usaldusel ja aususel põhineva keskkonna.

Ülekantavad tavad

Ühel kohtumisel tekkis Aafrika päritolu mehe ja politsei vahel pinev olukord, kuna politsei oli kunagi mehe halbades tingimustes kinni pidanud ja teda kontrollinud. „Arvasin, et me ei hakkagi teineteisest mõistma, aga kui olime lahkumas, küsis ta: „Kas te tulete meid veel vaatama?““

Allikas: Hesseni politseiakadeemia ja Maisha e.V. African Women in Germany, koolitajad/
autorid Udo Groezinger, udo.groezinger@polizei.hessen.de, ja Virginia Wangare
Grainer, info@maisha.org.

7. harjutus. Inimõiguste ja terrorismivastase võitluse programm

Mis on keskne teema?	Terrorismivastane võitlus, inimõiguste kaitsmine
Millised on peamised koolitusmõõtmed?	Teadmised: rahvusvahelised inimõiguste normid ja terrorismivastase võitluse parimad tavad.
Millised on eesmärgid?	Abistada Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsiooni (OSCE) osalisriike rahvusvaheliste inimõiguste normide järgimise tugevdamisel võitluses terrorismiga.
Kes kuuluvad sihtrühma?	Terrorismivastase võitluse valdkonna kõrgema taseme poliitikakujundajad, ametnikud ja praktikud. Enamik koolituskursusi on suunatud korrakaitseametnikele.
Harjutuse kirjeldus.	OSCE demokraatlike institutsioonide ja inimõiguste büroo (ODIHR) inimõiguste ja terrorismivastase võitluse programmi raames on välja töötatud terrorismivastase võitluse ja inimõiguste koolitusmoodul ning eksperdiressursid, eelkõige juhend „Countering Terrorism, Protecting Human Rights“. Koolitusmoodul annab terviklikud juhised rahvusvahelise inimõigustealase õiguse põhimõtete ja normide kohta. Juhend, mis hõlmab kohaldatavaid inimõiguste norme ja häid tavasid võitluses terrorismiga, on ühtlasi eraldivõetav ressurss, mida spetsialistid saavad kasutada nii strateegiate väljatöötamisel ja rakendamisel kui ka ODIHRi koolitusprogrammi täiendava materjalina. Inglise ja vene keeles kättesaadavat juhendit saab kasutada õpikuna või riiklike koolitusprogrammide materjalina OSCE osalisriikide politseiakadeemias, kohtuasutustes ja teistes asjakohastes asutustes. Juhend ja koolitusmoodul on inimõiguste ja terrorismivastase võitluse valdkonna põhikoolituse tugev alus.
Millist metoodikat kasutatakse?	Koolituskursus on suunatud kõikidele isikutele ja on ette nähtud läbiviimiseks riiklikus kontekstis. Kursus on praktiline ja interaktiivne. Selleks kasutatakse stsenaariume ja juhtumiuuringuid kogu koolituse vältel.
Kas sel on seos teiste teemadega?	Üldised inimõigused ja julgeolek.

Raamtingimused

Osavõtjate soovitatav arv	Osavõtjate arv on tavaliselt 15–25.
Milline peaks olema koolitajate profiil?	Koolitajatel on laialdased ametialased kogemused inimõiguste ja terrorismivastase võitluse valdkonnas ning inimõigustealaste koolituste väljatöötamisel ja läbiviimisel. Osavõtjate tagasiside näitab, et nad hindavad koolitajaid, kellel on varasem politseitöö kogemus. Sama kehtib ka muude kutsealade puhul, nagu juristid, kohtunikud ja prokurörid.
Milline on koolituse korraldus?	Koolituskohad on erinevad (liikmesriikide politsei koolituskeskused, OSCE välismissioonid, erinevad toimumispaigad)
Kui kaua harjutus kestab?	2,5 päeva
Kuidas on see harjutus seotud politsei tegevusraamistikuga?	Teatud teemad on asjakohasemad konkreetses kontekstis. Enne koolitust tuleb riiki ja osavõtjaid uurida/analüüsida. Koolitus peab olema kohandatud osavõtjate vajadustega.

Millised on selle harjutuse uuenduslikud tegurid?

Osavõtjad hindavad praktilisi stsenaariume, mis kirjeldavad olukorda või sündmust ning kus osavõtjad peavad märkusi esitama või küsimustele vastama. Koolitaja tutvustab kogu koolituse vältel stsenaariume, mis on tavaliselt seotud Euroopa Inimõiguste Kohtu kohtupraktikaga, sõltuvalt käsitletavast teemast. Iga stsenaariumi puhul toimub arutelu, mille lõpus koolitaja selgitab oma mõttekäigu näitlikustamiseks, milline oli Euroopa Inimõiguste Kohtu kohtuotsus.

Põhilised edutegurid

Stsenaariumide hoolikas valik. Kui osavõtjad suudavad stsenaariumidega samastuda, on neil lihtsam rahvusvahelisi inimõiguste norme oma igapäevatoösse üle kanda. Tagasiside on äärmiselt positiivne.

Ülekantavad tavad

Stsenaariume saab kasutada ka teist liiki koolitustel.

Kontrollnimekiri/materjalid

OSCE-ODIHRi juhend „Countering Terrorism, Protecting Human Rights“.

Allikas: OSCE demokraatlike institutsioonide ja inimõiguste büroo (ODIHR), koolitaja/autor Marina Narvaez, marina.narvaez@odhr.pl.

8. harjutus. Homo- ja transfoobiast tulenevad vihakuriteod

Mis on keskne teema?	Diskrimineerimiskeeld
Millised on peamised koolitusmõõtmed?	Teadmised, oskused ja hoiakud
Millised on eesmärgid?	Koolitustegevuse eesmärk on luua politsei ning lesbide, geide, biseksuaalide, trans- ja intersooliste (LGBTI) kogukondade vahele usalduslik suhe, et vihast tingitud vahejuhtumitest teavitamine ja nende seire oleks lihtsam. Tegevuse eesmärk on parandada ka politseiametnike teadmisi LGBTI inimestest, nii et nad reageeriksid ohvrite juuresolekul asjakohaselt.
Kes kuuluvad sihtrühma?	Koolituse sihtrühm on politseiametnikud, kes puutuvad otseselt kokku ohvrite ja ohvristatud kogukondadega, ning kõrgemad politseiametnikud (kes vastutavad asjakohaste otsuste tegemise ja vihast tingitud vägivalla vastaste strateegiate rakendamise eest).
Harjutuse kirjeldus.	<p>Vihakuritegu on inimõiguste selge rikkumine ja koolituse esimene osa annab ülevaate liikmesriikide, Euroopa ja rahvusvahelistest vahenditest, mis selliste kuritegude eest kaitsevad.</p> <p>Teises osas käsitletakse ohvristatud kogukondade identiteete, tutvustades politseiametnikele selliseid termineid nagu seksuaalne sättumus, transinimesed ja eelarvamuskuritegu ning asjaomaseid põhimõtteid, samuti viiakse läbi tegelikkusele vastavaid rollimänge. Koolituspõhimõtete kohandamiseks erinevate riiklike ja kohalike kontekstidega on vaja paindlikkust. Enne rakendamist on vaja põhjalikult hinnata koolitusvajadusi ja eesmäärke. Koolituskursuse kohandamisele kohaliku või riikliku keskkonnaga ning selle rakendamisele saavad kaasa aidata vabäühendused, kes tunnevad potentsiaalselt ohvristatavate kogukondade tingimusi, keskkonda ja identiteete.</p> <p>Koolitus käsitleb mittediskrimineerimist ja/või eelarvamuskuritegude kõiki vorme. Seda saab täiendada spetsiaalse ja sihtotstarbelise koolitusega, mis käsitleb homo- ja transfoobiast tulenevaid vihakuritegusid.</p>
Millist metoodikat kasutatakse?	Rollimängud, stsenaariumid. Suhtlemine asjaomaste kogukondadega.
Kas sel on seos teiste teemadega?	Diskrimineerimiskeeld, ohvrite kaitse.

Raamtingimused

Osavõtjate soovitatav arv	
Milline peaks olema koolitajate profiil?	Mõned koolitajad on pärit LGBTI õigustele spetsialiseerunud vabaühendustest / kogukondlikest vabaühendustest (nii liikmesriigi kui ka Euroopa tasandi vabaühendused). Ülejäänud koolitajad tulevad võrdõiguslikkust edendavatest asutustest, nagu Taani Inimõiguste Instituut (DIHR). Kaasatud on ka pädevad politseikoolitajad kohalikest politseiasutustest.
Kui kaua harjutus kestab?	Projekti „Tracing and tackling hate crime“ raamistikus läbi viidav koolituskursus kestab keskmiselt kaks korda 2 või 2,5 päeva.
Kuidas on see harjutus seotud politsei tegevusraamistikuga?	Sihtrühm on eeskätt politseiametnikud, kes puutuvad tihedalt kokku kuritegude/eelarvamuskuritegude ohvritega, ja eesmärgiks on tagada, et saadud teadmised parandavad nende osavõtlikkust ohvrite suhtes. Mõnes riigis määravad politseiorganisatsioonid kontaktametnikud, kelle ülesanne on hoida korrapäraseid kontakte eri kogukondadega, sealhulgas LGBTI kogukondadega.

Millised on selle harjutuse uuenduslikud tegurid?

Rahvusvahelise lesbide, geide, biseksuaalide, trans- ja intersooliste inimeste ühenduse (ILGA-Europe) projektid tuginevad olemasolevatele koolitustegevustele, nagu DIHRI koolitused. Paljutöötavad tavad on selliste riikide või piirkondade tavad, kes on juba välja töötanud ulatuslikke ja põhjalikke koolituskursusi kõigile politseiametnikele alates politseikoolidest kuni elukestva õppe raames pakutavate koolitusteni, mis käsitlevad igasuguseid eelarvamuskuritegusid, sealhulgas homo- ja transfoobiast tulenevaid vihakuritegusid.

ILGA-Europe'i kogutud paljutöötavate projektide näited on kättesaadavad juhendis „*Joining forces to combat homophobic and transphobic hate crime. Cooperation between police forces and LGBT organisations in Europe*“ (september 2010), eelkõige selle viimases peatükis, milles kirjeldatakse Šotimaa ja Kataloonia tavasid.

Põhilised edutegurid

Kokkusobivate/ühiste eesmärkide tunnustamine. Edu sõltub suures ulatuses LGBTI vabaühenduste ja politseijõudude ja -asutuste suutlikkusest tunnustada, et nende eesmärgid on üksteisega kooskõlas või neil on ühised eesmärgid.

Eesmärkidele pühendumine. Kui eelmine tingimus on täidetud, on oluline, et nii kõrgemad politseiametnikud kui ka reapolitseinikud pühenduksid nendele eesmärkidele ning vabaühendused teeksid samasuguseid jõupingutusi politseikultuuri mõistmiseks. Kui nad seda ei tee, ei pruugi vabaühenduste panus olla nii väärtuslik. Usalduse loomine on vabaühenduste ja politsei eduka koostöö äärmiselt oluline eeltingimus.

Ülekantavad tavad

Konkreetselt homo- ja transfoobiast tulenevate vihakuritegude puhul on kahe kirjeldatud projekti eesmärk olnud lihtsustada selliste tavade ülekandmist teistesse riikidesse. Projekti „Tracing and tackling hate crime“ raames välja töötatud koolitusmaterjale on näiteks juba tõlgitud teistesse keeltesse ja kasutatud eri riikide kontekstis (Taani, Läti ja Portugal).

Allikas: rahvusvaheline lesbide, geide, biseksuaalide, trans- ja intersooliste inimeste ühendus ILGA-Europe, koolitaja/autor Joel le Deroff, joel@ilga-europe.org.

Lingid

Projekt „Working with the police & challenging LGBT-phobic hate crime“, mida koordineerib ILGA-Europe, kättesaadav aadressil http://old.ilga-europe.org/home/issues/hate_crime_hate_speech/projects/ilga_europe_hate_crime_project.

Projekt „Tracing and Tackling Hate Crime against LGBT persons“, mida koordineerib Taani Inimõiguste Instituut (ILGA-Europe on partner), kättesaadav aadressil http://old.ilga-europe.org/home/issues/hate_crime_hate_speech/projects/dihr.

FRA – EUROOPA LIIDU PÕHIÕIGUSTE AMET

Schwarzenbergplatz 11 – 1040 Viin – Austria
Tel +43 158030-0, faks +43 158030-699
fra.europa.eu – info@fra.europa.eu
facebook.com/fundamentalrights
linkedin.com/company/eu-fundamental-rights-agency
twitter.com/EURightsAgency

Väljaannete talitus